

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jakuba Camrdu a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobce: **ČEZ Obnovitelné zdroje, s.r.o.**, se sídlem Duhová 1444/2, Praha 4, zast. JUDr. Vladimírou Knoblochovou, DiS., advokátkou se sídlem Vinohradská 938/37, Praha 2, proti žalovanému: **Energetický regulační úřad**, se sídlem Masarykovo náměstí 91/5, Jihlava, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 28. 5. 2024, č. j. 29 A 76/2022-159,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalovanému **s e** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **n e p ř i z n á v á .**

Odůvodnění:

I.

Průběh dosavadního řízení

[1] Žalovaný rozhodnutím ze dne 29. 12. 2009, č. j. 09083-6/2009-ERU (jímž bylo změněno rozhodnutí o udělení licence č. 110100339), udělil žalobci licenci k výrobě elektřiny ve fotovoltaických elektrárnách Žabčice, Chýnov, Bežerovice a Čekanice a ve větrné elektrárně Věžnice. Rozhodnutím ze dne 10. 12. 2019, č. j. 09076-6/2019-ERU, žalovaný dle § 100 odst. 4 správního řádu nařídil obnovu řízení o žádosti o změně rozhodnutí o udělení licence, a to v části týkající se elektrárny Čekanice. Původní rozhodnutí totiž bylo podle rozsudků trestních soudů dosaženo trestným činem.

[2] Rozhodnutím v obnoveném řízení ze dne 15. 10. 2020, č. j. 09083-31/2009-ERU, žalovaný změnil rozhodnutí č. 110100339 o udělení licence tak, že žalobci udělil licenci k výrobě elektřiny pro elektrárnu Čekanice na dobu do 16. 1. 2027 s účinky ode dne právní moci tohoto rozhodnutí (výrok I.). Zároveň stanovil, že původní rozhodnutí o změně rozhodnutí o udělení licence ze dne 29. 12. 2009, č. j. 09083-6/2009-ERU, se v části týkající se provozovny FVE Čekanice ruší k 30. 12. 2009 (výrok II.). Žalobce napadl rozkladem pouze výrok II. uvedeného rozhodnutí a na jeho základě Rada Energetického regulačního

úřadu rozhodnutím ze dne 4. 5. 2021, č. j. 09083-40/2009-ERU, výrok II. rozhodnutí žalovaného zrušila a věc mu v tomto rozsahu vrátila k novému projednání. Rada žalovanému vytkla, že se dostatečně nezabýval otázkou dobré víry tehdejších jednatelů žalobce.

[3] Rozhodnutím ze dne 25. 10. 2021, č. j. 09083-57/2009-ERU, žalovaný opět stanovil, že se původní rozhodnutí o změně rozhodnutí o udělení licence ze dne 29. 12. 2009, č. j. 09083-6/2009-ERU, v části týkající se provozovny FVE Čekanice ruší k 30. 12. 2009. Žalovaný konstatoval, že podle rozsudků trestních soudů byli pravomocně odsouzeni rovněž bývalí jednatele žalobce, kteří fakticky řídili a ovlivňovali postup žalobce a i při znalosti stavu věcí nechali původní řízení provést a následně uplatňovali nárok na výhodné výkupní ceny elektřiny roku 2009. Žalovaný dospěl k závěru, že v původním řízení nebylo zřejmé, že elektrárna není kompletní (to vyplývalo z rozhodnutí stavebního úřadu o předčasném užívání stavby pouze ve spojení s dalšími důkazními prostředky, které byly k dispozici až později). Jelikož žalobce předkládal nepravdivé podklady a fingoval skutečný stav věci, nelze dovozovat spoluodpovědnost správního orgánu za neoprávněné udělení licence.

[4] Rada žalovaného rozhodnutím ze dne 29. 6. 2022, č. j. 09083-62/2009-ERU, zamítla rozklad žalobce a rozkladem napadené rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 10. 2021, č. j. 09083-57/2009-ERU, potvrdila. Rada nerozporovala, že rozhodnutím v obnoveném řízení se původní rozhodnutí ruší, ovšem zdůraznila možnost správního orgánu rozhodnout o zpětné účinnosti zrušení rozhodnutí, jehož bylo dosaženo trestným činem. Připomněla, že k oddělení nového rozhodnutí o licenci (výroku I. rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 10. 2020, č. j. 09083-31/2009-ERU) a určení účinků zrušení původního rozhodnutí ze dne 29. 12. 2009, č. j. 09083-6/2009-ERU (výroku II. rozhodnutí ze dne 15. 10. 2020, č. j. 09083-31/2009-ERU) došlo v důsledku toho, že žalobce podal rozklad pouze proti výroku II. rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 10. 2020, č. j. 09083-31/2009-ERU. Rada žalovaného šetřila práva žalobce (pokud by rada považovala výrok I. rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 10. 2020, č. j. 09083-31/2009-ERU, přestože nebyl napaden rozkladem, za nepravomocný a tento výrok v souvislosti se zrušením výroku II. rovněž zrušila, nemohl by žalobce licencovanou činnost v FVE Čekanice provádět až do doby, než by žalovaný ve věci znovu rozhodl a jeho rozhodnutí nabylo právní moci) a rozhodla o zrušení pouze výroku II., který byl od výroku I. oddělitelný (a tedy již v době rozhodování rady pravomocný). Proto se následně v rozhodnutí ze dne 25. 10. 2021, č. j. 09083-57/2009-ERU, žalovaný zabýval již jen otázkou původně řešenou výrokem II. jeho předchozího rozhodnutí. Radě nebylo jasné, jakou újmu mohl tento postup žalobci způsobit. Neztotožnila se s argumentací, dle níž již právní mocí výroku I. rozhodnutí ze dne 15. 10. 2020, č. j. 09083-31/2009-ERU, bylo zrušeno původní rozhodnutí *ex nunc* a nemohlo dojít k jeho novému zrušení napadeným rozhodnutím (tentokrát *ex tunc*). Zdůraznila, že účinky zrušení původního rozhodnutí a účinky nového rozhodnutí vydaného v obnoveném řízení nemusejí vždy nastat ke stejnému okamžiku.

[5] Rada žalovaného dále připomněla, že v případě absence dobré víry má přednost zásada zákonnosti. K nálezu Ústavního soudu ze dne 30. 5. 2018, sp. zn. I. ÚS 946/16, upozornila, že ten se týká především situací, kdy mezi dobrou vírou a zákonností vyvažují správní soudy v řízeních o žalobách nejvyššího státního zástupce a kde pro takové vyvažování neexistuje explicitní právní úprava. V případě obnoveného řízení správní řád

pokračování

upravuje možnost určení, k jakému okamžiku účinky rozhodnutí nastanou. Úprava odpovídá úvahám Ústavního soudu v uvedeném nálezu, dle něhož musí být chráněna práva nabytá v dobré víře. Neumožňuje však stanovit účinky k jinému okamžiku, než je právní moc či předběžná vykonatelnost původního rozhodnutí či rozhodnutí nového. V projednávané věci z pravomocného trestního rozsudku podle rady jednoznačně vyplývá, že žalobci dobrá víra nesvědčila. Nelze si tudíž představit, že by případné pochybení žalovaného mohlo dobrou víru založit, když jej sám žalobce uváděl v omyl. Z rozhodnutí stavebního úřadu o předčasném užívání stavby elektrárny, které bylo přiloženo k původní žádosti o licenci, nebylo na první pohled zřejmé, že elektrárna v době povolení předčasného užívání stavby nebyla dokončena (že bylo povolení předčasného užívání vydáno jen k části elektrárny). I kdyby příslušná úřední osoba žalovaného nabyla určité pochybnosti o dokončení elektrárny, další žalobcem předložené vědomě nepravdivé podklady ji jednoznačně uváděly v omyl, že elektrárna zcela dokončena byla. Žalobce by tudíž i v případě aplikace nálezu Ústavního soudu ze dne 30. 5. 2018, sp. zn. I. ÚS 946/16, spadl do třetí kategorie (nezákonnost správního rozhodnutí způsobená především ze strany oprávněného z tohoto rozhodnutí).

[6] Žalobce podal proti rozhodnutí rady žalovaného ze dne 29. 6. 2022, č. j. 09083-62/2009-ERU, žalobu ke Krajskému soudu v Brně. V ní namítal, že není možné oddělit okamžik účinnosti nového rozhodnutí vydaného v obnoveném řízení a zrušení rozhodnutí původního. Tím byl podle něj porušen § 102 odst. 9 ve spojení s § 99 správního řádu. Žalobce byl přesvědčen, že oba výroky rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 10. 2020, č. j. 09083-31/2009-ERU, byly neoddělitelně spojeny. Rada žalovaného měla i v případě rozkladu podaného pouze proti jednomu z těchto výroků zrušit rozhodnutí jako celek. Obdobné použití § 99 správního řádu, které stanoví § 102 odst. 9 správního řádu, podle žalobce znamená, že se určují účinky nového rozhodnutí jako celku. Slovo „*obdobně*“ totiž podle legislativních pravidel vlády znamená použití odkazovaného ustanovení v plném rozsahu. Žalobce nesouhlasil ani s tvrzením rady, že šetřila jeho práva nabytá v dobré víře ve smyslu § 2 odst. 3 správního řádu. To měla podle něj raději učinit tím, že by rozhodla ve lhůtě stanovené správním řádem, nikoli až po 149 dnech (první rozhodnutí o rozkladu) nebo dokonce po 233 dnech (žalobou napadené rozhodnutí). Žalobce byl toho názoru, že postup rady je v rozporu se správním řádem, neboť původní rozhodnutí se vydáním nového rozhodnutí v obnoveném řízení ruší ze zákona, správní orgán podle § 102 odst. 9 správního řádu pouze určuje, k jakému okamžiku nastávají účinky nového rozhodnutí. O zrušení původního rozhodnutí tedy nemá být rozhodováno výrokem nového rozhodnutí. Žalobce se neztotožnil ani s tím, že by v případě konstitutivního rozhodnutí vydaného v obnoveném řízení nebylo možné stanovit počátek jeho účinnosti v minulosti. K tomu odkázal na judikaturu správních soudů, s níž se podle něj rada žalovaného vypořádala účelově. Žalobce rovněž zmínil veřejnoprávní a soukromoprávní důsledky výroby elektřiny bez platné licence.

[7] Ve druhém žalobním bodu žalobce namítal, že není možné následně (po nabytí právní moci nového rozhodnutí) rozhodnout o zrušení původního rozhodnutí k jinému okamžiku, než k jakému nastaly účinky nového rozhodnutí. Žalobce zdůraznil, že ve výroku I. rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 10. 2020, č. j. 09083-31/2009-ERU, bylo uvedeno, že jeho účinky nastávají ode dne jeho právní moci. Odkázal rovněž na judikaturu, podle níž ke zrušení původního rozhodnutí dochází vydáním nového rozhodnutí v obnoveném řízení ze zákona, nikoli výrokem tohoto nového rozhodnutí správního

orgánu. Právní mocí výroku I. rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 10. 2020, č. j. 09083-31/2009-ERU, tedy podle žalobce bylo nevratně zrušeno původní rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 12. 2009, č. j. 09083-6/2009-ERU. I kdyby nové rozhodnutí okamžik svých právních účinků neurčovalo, ty by ze zákona nastaly jeho právní mocí. Žalovaný tudíž nemohl znovu rozhodnout o něčem, co již nastalo.

[8] Krajský soud shora uvedeným rozsudkem ze dne 28. 5. 2024, č. j. 29 A 76/2022-159, žalobu zamítl. V první řadě zdůraznil, že v situaci, kdy bylo rozhodnutí vydáno na základě nesprávných údajů uvedených žalobcem, žalovaný mohl určit, že původní rozhodnutí se ruší se zpětným účinkem. Ztotožnil se se zařazením případu do „*třetí skupiny*“ ve smyslu nálezu Ústavního soudu ze dne 30. 5. 2018, sp. zn. I. ÚS 946/16, tedy mezi případy, kde byla nezákonnost způsobena převážně účastníkem správního řízení, nikoli správním orgánem. Není tedy dána dobrá víra žalobce, která by měla být chráněna před dopady zpětného zrušení licence.

[9] Podle krajského soudu nemohl žalobce napadat oddělitelnost výroků rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 10. 2020, č. j. 09083-31/2009-ERU, neboť žalobce sám podal rozklad pouze proti výroku II. tohoto rozhodnutí, čímž oddělitelnost výroků sám uznal. Krajský soud se ztotožnil s argumentací rady, dle níž bylo namístě šetřit dobrou víru žalobce ohledně nového nabytí licence (v obnoveném řízení již žalobce prokázal splnění všech zákonných požadavků). Odkazy na délku správního řízení (a argumentaci k nečinnosti obsaženou až v replice k vyjádření žalovaného) nepovažoval krajský soud za relevantní. Podle krajského soudu by bylo nepřípustné, aby žalobce o licenci vůbec nepřišel, když ji získal nezákonným způsobem. Krajský soud poznamenal, že rozsudky, na něž žalobce poukazuje, se týkaly jiné problematiky (v obou případech navíc uložení povinnosti, nikoli přiznání práva). I podle nich je navíc třeba vždy posoudit, zda okolnosti případu neodůvodňují jiné řešení. V projednávané věci žalovaný podle krajského soudu řádně odůvodnil, že okolnosti jiné řešení vyžadují.

[10] Ani druhý žalobní bod neshledal krajský soud důvodným. Výrok II. rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 10. 2020, č. j. 09083-31/2009-ERU, totiž byl radou zrušen z důvodu nedostatečného posouzení dobré víry, nikoli proto, že by původní rozhodnutí ze dne 29. 12. 2009, č. j. 09083-6/2009-ERU, nemohlo být zrušeno s účinností k 30. 12. 2009. Krajský soud konstatoval, že předpoklad žalobce, že právní mocí výroku I. rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 10. 2020, č. j. 09083-31/2009-ERU, došlo bez dalšího ke zrušení původního rozhodnutí *ex nunc*, je mylný. Rada žalovaného totiž vrátila věc žalovanému k novému projednání právě v otázce, k jakému okamžiku je zrušeno původní rozhodnutí, žalovaný proto mohl vydat nové rozhodnutí ze dne 25. 10. 2021 č. j. 09083-57/2009-ERU, které tento okamžik stanovilo.

II.

Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[11] Žalobce (stěžovatel) napadl rozsudek krajského soudu kasační stížností, a to z důvodů, které podřadil pod § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s.

[12] Stěžovatel předně uvádí, že napadený rozsudek si ve svém odůvodnění odporuje. Krajský soud totiž souhlasí s tím, že nabytím právní moci výroku I. rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 10. 2020, č. j. 09083-31/2009-ERU, došlo ze zákona ke zrušení původního

pokračování

rozhodnutí ze dne 29. 12. 2009, č. j. 09083-6/2009-ERU (bod 20), ale zároveň uvádí, že žalovaný mohl znovu rozhodnout o zrušení původního rozhodnutí (bod 27). Stěžovatel je toho názoru, že rozhodnutí mohlo být zrušeno buď ze zákona, nebo novým a samostatným výrokem dalšího rozhodnutí žalovaného, ale nikoli obojím současně.

[13] Podle stěžovatele žalovaný vůbec nemohl vydat v obnoveném řízení samostatné rozhodnutí, jímž zrušil původní rozhodnutí. Původní rozhodnutí totiž bylo zrušeno ze zákona ke dni právní moci výroku I. rozhodnutí ze dne 15. 10. 2020, č. j. 09083-31/2009-ERU. Správní řád podle stěžovatele nepřipouští, aby správní orgán ve výroku nového rozhodnutí vydaného v obnoveném řízení uvedl, k jakému datu se původní rozhodnutí ruší. Stěžovatel je přesvědčen, že zákon (§ 102 odst. 9 správního řádu) požaduje „poučení“ účastníků, tato informace tedy nemohla být uvedena přímo ve výroku. Zrušení původního rozhodnutí je podle stěžovatele účinkem rozhodnutí nového, nemůže tedy být předmětem samostatného výroku a tím méně výroku rozhodnutí odlišného od nového rozhodnutí. Stěžovatel zdůrazňuje, že i podle judikatury dochází ke zrušení původního rozhodnutí ze zákona, nikoli výrokem nového rozhodnutí vydaného v obnoveném řízení. Krajský soud se však s judikaturou uváděnou stěžovatelem nevypořádal, proto je jeho rozsudek nepřezkoumatelný.

[14] Stěžovatel opakuje rovněž svou argumentaci, dle níž musí účinky nového rozhodnutí vydaného v obnoveném řízení a zrušení původního rozhodnutí nastat ke stejnému okamžiku. Ohrazuje se proti konstatování krajského soudu, že napadá závěry jiného rozhodnutí správního orgánu. Vysvětluje, že poukazoval pouze na to, že rozhodnutí rady ze dne 4. 5. 2021, č. j. 09083-40/2009-ERU, nezrušilo výrok I. rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 10. 2020, č. j. 09083-31/2009-ERU. Pokud rada žalovaného neměla v úmyslu stanovit účinek zrušení původního rozhodnutí okamžikem právní moci výroku I. rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 10. 2020, č. j. 09083-31/2009-ERU, měla zrušit i tento výrok. Stěžovatel nerozporuje, že napadl pouze výrok II. rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 10. 2020, č. j. 09083-31/2009-ERU. Výrokem I. totiž bylo rozhodnuto o udělení licence, tedy tak, jak stěžovatel navrhoval ve své žádosti.

[15] Zrušení původního rozhodnutí s účinností k jinému okamžiku než k účinnosti nového rozhodnutí je podle stěžovatele v rozporu s § 102 odst. 9 správního řádu, který odkazuje na obdobné použití § 99 správního řádu. Obdobné použití podle něj znamená, že je třeba rozhodnout o účinnosti nového rozhodnutí jako celku. Stěžovatel se vymezuje proti tomu, že krajský soud podřídil veškeré své úvahy názoru, že účelem obnovy řízení je zpětně zrušit původní rozhodnutí (z něhož by stěžovatel podle krajského soudu neměl mít prospěch, když bylo dosaženo trestnou činností jeho tehdejších jednatelů). Účelem obnovy řízení však podle stěžovatele je umožnit nové rozhodnutí ve věci, a přitom dosáhnout toho, že nové rozhodnutí nebude zatíženo „negativními skutečnostmi, které měly vliv na původní rozhodnutí“. Odklizení původního rozhodnutí je pouhým vedlejším účinkem vydání nového rozhodnutí. Stěžovatel je přesvědčen, že žádný prospěch z původního rozhodnutí ve skutečnosti nezískal. Dále opakuje svou argumentaci ohledně použití slova „obdobně“.

[16] Stěžovatel nesouhlasí ani s posouzením otázky šetření práv ve smyslu § 2 odst. 3 správního řádu. Upozorňuje, že před právní mocí výroku I. rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 10. 2020, č. j. 09083-31/2009-ERU (kterou patrně spojuje až s rozhodnutím rady ze dne 4. 5. 2021, č. j. 09083-40/2009-ERU), z něj dosud žádná práva nenabyl, nebylo tedy co šetřit. Argumentace délkou řízení nesměřovala k tomu, že by mělo být rozhodnutí rady nezákonné

z důvodu nečinnosti, ale k tomu, že argumentace šetřením práv byla pouze účelová. Stěžovatel opakuje rovněž svou námitku, podle níž bylo možné rovněž účinky nového rozhodnutí (spočívající v udělení licence) vztáhnout k nějakému datu v minulosti. Z judikatury (rozsudků Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2013, č. j. 8 As 101/2012-68, publ. pod č. 2987/2014 Sb. NSS, a ze dne 14. 12. 2017, č. j. 6 As 58/2017-39; všechna zde zmiňovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná na www.nssoud.cz) podle něj jednoznačně vyplývá, že zpětně mohou nastat i jiné účinky než jen zrušení původního rozhodnutí, není přitom podstatné, zda jde o uložení povinnosti, nebo přiznání práva. Okolnosti případu podle stěžovatele nemohou zpochybnit argument, že § 99 správního řádu se má použít na účinky nového rozhodnutí vydaného v obnoveném řízení obecně, nikoli pouze na některý z jeho účinků. Podle stěžovatele krajský soud citoval jen některé části jím uplatňovaných rozsudků a opomněl pasáže svědčící v jeho prospěch.

[17] Stěžovatel zdůrazňuje, že jedním z účinků výroku I. rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 10. 2020, č. j. 09083-31/2009-ERU, bylo ze zákona i zrušení původního rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 12. 2009, č. j. 09083-6/2009-ERU. Jelikož účinky nastaly ode dne právní moci výroku I., k tomuto dni také bylo zrušeno původní rozhodnutí. Vzhledem k tomu o této otázce již krajský soud nemohl rozhodovat znovu, neboť byla dána překážka *rei iudicatae*. Krajský soud podle stěžovatele nesprávně posoudil rovněž otázku, zda o účincích rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 10. 2020, č. j. 09083-31/2009-ERU, včetně okamžiku zrušení původního rozhodnutí, mohlo být rozhodnuto jiným (pozdějším) rozhodnutím než samotným rozhodnutím ze dne 15. 10. 2020, č. j. 09083-31/2009-ERU. Účinky rozhodnutí podle něj nemohou být ponechány na samostatném a teprve později vydaném rozhodnutí. I kdyby rozhodnutí ze dne 15. 10. 2020, č. j. 09083-31/2009-ERU, neuvádělo, kdy nastanou jeho účinky, došlo by k nim z povahy věci jeho právní mocí. Stěžovatel namítá, že nemohlo dojít ke zrušení původního rozhodnutí, aniž by bylo zřejmé, od jakého okamžiku je zrušeno.

[18] Závěrem stěžovatel argumentuje tím, že k žádnému obohacení na jeho straně v souvislosti s neoprávněným získáním licence v roce 2009 ve skutečnosti nedošlo. Odkazuje na rozsudky trestních soudů, z nichž vyplývá, že žalovanému měly vyvstat pochybnosti ohledně pravdivosti revizní zprávy na FVE Čekanice a měl situaci ověřit jinými prostředky. Trestnímu soudu byla tato okolnost zcela zřejmá a nepřistoupil k navrhovanému výsledku pracovníka žalovaného. Jelikož to byl žalovaný, kdo v původním řízení pochybil, nesouhlasí stěžovatel se zařazením do „*třetí skupiny*“ dle nálezu Ústavního soudu ze dne 30. 5. 2018, sp. zn. I. ÚS 946/16. Stěžovatel upozorňuje, že vrátil rozdíl podpory stanovené pro výrobní uvedené do provozu v roce 2009 a 2010 a následně již pobíral pouze podporu určenou pro výrobní uvedené do provozu v roce 2010 (to vše již před nařízením obnovy řízení). Podotýká, že i podle trestních soudů představovala výše škody rozdíl mezi podporou pro výrobní uvedené do provozu v roce 2009 a 2010. Žalovaný však napadeným rozhodnutím usiluje o to, aby byla zpětně zrušena veškerá podpora na elektřinu vyrobenou ve FVE Čekanice.

[19] Vzhledem k uvedenému stěžovatel navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

[20] Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvádí, že se ztotožňuje s posouzením provedeným krajským soudem. Kasační námitky považuje za pokračující polemiku

pokračování

s právním názorem obsaženým v žalobou napadeném rozhodnutí. Žalovaný je přesvědčen, že napadený rozsudek je přezkoumatelný a jsou v něm vyjádřeny veškeré úvahy soudu, na jejichž základě došlo k zamítnutí žaloby. Žalovaný poukazuje na to, že rozpor mezi body 20 a 27 napadeného rozsudku ve skutečnosti neexistuje. Žalovaný ani krajský soud nijak nezpochybnili, že ke zrušení původního rozhodnutí dochází vydáním rozhodnutí v obnoveném řízení ze zákona. Nemohou totiž vedle sebe existovat dvě rozhodnutí o udělení licence. Správní orgán však má možnost určit, k jakému okamžiku tento následek nastává. V bodě 27 napadeného rozsudku krajský soud nehovoří o zrušení rozhodnutí žalovaným, ale o určení okamžiku účinku zrušení rozhodnutí. To nepředstavuje žádný rozpor s dříve vyjádřeným právním názorem. Formulace, že se původní rozhodnutí „ruší ke dni 30. prosince 2009“, podle žalovaného představovala pouze časové určení toho, k čemu došlo přímo ze zákona.

[21] Podle žalovaného v obnoveném řízení nastávají dvojí účinky rozhodnutí: jednak se rozhoduje o otázce, o níž bylo rozhodováno v původním řízení, jednak je třeba posoudit, k jakému okamžiku má být zrušeno původní rozhodnutí. Žalovaný je přesvědčen, že licenci nelze udělit zpětně, pokud by však vyhodnotil, že stěžovatel byl v dobré víře, zrušil by původní rozhodnutí *ex nunc*. V projednávané věci však byla původní licence udělena v důsledku omylu žalovaného úmyslně vyvolaného stěžovatelem, původní rozhodnutí bylo proto zrušeno *ex tunc*. Žalovaný opakuje, že § 99 správního řádu nelze na obnovu řízení aplikovat zcela doslovně, neboť přezkumné řízení a obnova řízení představují odlišné instituty. Právě dvojí účinky rozhodnutí vydaného v obnoveném řízení vedly podle žalovaného k tomu, že výrok I. rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 10. 2020, č. j. 09083-31/2009-ERU, jímž byla udělena nová licence, byl oddělen od výroku II., proti němuž stěžovatel podal rozklad. Napadený výrok byl zrušen a věc v tomto rozsahu vrácena žalovanému k novému projednání, neboť pouze v této části byla shledána nedostatečnost postupu žalovaného. Žalovaný je přesvědčen, že šlo o postup ve prospěch stěžovatele, jinak by rada musela zrušit celé rozhodnutí ze dne 15. 10. 2020, č. j. 09083-31/2009-ERU, a stěžovatel by nemohl vykonávat licencovanou činnost až do doby, kdy by bylo opětovně pravomocně rozhodnuto.

[22] Žalovaný neusiloval o to, aby stěžovateli nenáležela žádná podpora. Tyto důsledky nebyly předmětem obnoveného řízení a představují pouze následek toho, jak bylo ve věci rozhodnuto. Žalovaný upozorňuje, že argumentaci, dle níž z trestních rozsudků vyplývá, že žalovaný mohl o nepravdivosti revizní zprávy vědět, stěžovatel neuplatnil v žalobě, tato námitka je tedy nepřipustná. Žalovaný dále odkazuje na své prvostupňové rozhodnutí a rozhodnutí rady, kde se touto problematikou k námitkám stěžovatele uplatněným ve správním řízení podrobně zabýval a argumentaci ohledně možného pochybení úřední osoby vypořádal. Závěrem zdůrazňuje, že stěžovatel nemohl být v dobré víře, protože případ jednoznačně spadá do „*třetí skupiny*“ dle nálezu Ústavního soudu ze dne 30. 5. 2018, sp. zn. I. ÚS 946/16.

[23] Žalovaný proto navrhuje, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

III.

Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[24] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného

rozhodnutí krajského soudu (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána oprávněnou osobou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadené rozhodnutí krajského soudu vzešlo (§ 102 s. ř. s.), a je zastoupen advokátkou (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Poté soud přistoupil k přezkoumání napadeného rozsudku v mezích rozsahu kasační stížnosti a uplatněných důvodů, přičemž zkoumal, zda napadené rozhodnutí krajského soudu netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[25] Nejvyšší správní soud se v první řadě zabýval otázkou (ne)přezkoumatelnosti napadeného rozsudku, k níž by bylo nutné přihlížet i bez námítky z úřední povinnosti. K problematice nepřezkoumatelnosti soudních rozhodnutí se ve své judikatuře zdejší soud již mnohokrát vyjádřil (srov. např. rozsudky ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003-75, publ. pod č. 133/2004 Sb. NSS, a ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004-73, publ. pod č. 787/2006 Sb. NSS). Nepřezkoumatelnost může být způsobena buďto nedostatkem důvodů, o které je rozhodnutí opřeno, anebo nesrozumitelností. Není však projevem nenaplněné subjektivní představy stěžovatele o tom, jak měl krajský soud rozhodnout, resp., jak podrobně by mu měl být rozsudek odůvodněn (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2017, č. j. 3 Azs 69/2016-24, a ze dne 27. 9. 2017, č. j. 4 As 146/2017-35).

[26] Absence přímé reakce na každý jednotlivý argument účastníka řízení nepředstavuje nezákonnost ani nepřezkoumatelnost, pokud soud prezentuje odlišný názor, který přesvědčivě zdůvodní, a toto zdůvodnění poskytuje dostatečnou oporu výroku rozhodnutí (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 2. 2015, č. j. 6 As 153/2014-108, či ze dne 4. 3. 2015, č. j. 8 Afs 71/2012-161). Implicitní vypořádání námitek akceptuje rovněž Ústavní soud (viz např. náleze ze dne 12. 2. 2009, sp. zn. III. ÚS 989/08).

[27] Stěžovatel spatřuje nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku především v tom, že krajský soud měl dospět ke vzájemně se vylučujícím závěrům. Tak tomu ale není. V bodě 20 napadeného rozsudku krajský soud skutečně uvedl, že nabytím právní moci nového rozhodnutí o licenci došlo ke zrušení původního rozhodnutí ze zákona. Bod 27 však nehovoří o možnosti žalovaného rozhodnout o zrušení původního rozhodnutí, ale o možnosti rozhodnout o jednom z časových účinků nového rozhodnutí. Krajský soud doslova uzavřel: „*Rada žalovaného v rozhodnutí ze dne 4. 5. 2021 věc vrátila žalovanému k dalšímu řízení, o tomto účinku proto žalovaný mohl rozhodnout znovu v prvostupňovém rozhodnutí.*“ Jak bude podrobněji vysvětleno níže, nové rozhodnutí vydané v obnoveném řízení má dva účinky: rozhodnutí ve věci samé a zrušení původního rozhodnutí. Krajský soud byl toho názoru, že pokud rada žalovaného zrušila pouze výrok II. rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 10. 2020, č. j. 09083-31/2009-ERU, tedy určení okamžiku zrušení původního rozhodnutí, právě v tom rozsahu mohl žalovaný znovu rozhodnout a určit, k jakému okamžiku má být účinné zrušení původního rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 12. 2009, č. j. 09083-6/2009-ERU. Napadený rozsudek tedy není vnitřně rozporný.

[28] Dalším důvodem nepřezkoumatelnosti je podle stěžovatele nedostatečné vypořádání se s judikaturou, podle níž dochází právní mocí nového rozhodnutí v obnoveném řízení ke zrušení původního rozhodnutí ze zákona, nikoli výrokem nového rozhodnutí. Jak však vyplývá již z výše uvedeného, krajský soud tento závěr nikterak nerozpíral a přisvědčil mu. Nebylo tudíž zapotřebí, aby se jakkoli vymezoval proti judikatuře, na kterou stěžovatel

pokračování

na podporu své argumentace odkazoval. Ani nevypořádání se s některými výše zmiňovanými rozsudky tedy nepředstavuje nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku.

[29] Nejvyšší správní soud dále připomíná, že podle § 104 odst. 4 s. ř. s. nejsou přípustné námitky, které nesměřují proti napadenému rozhodnutí krajského soudu. Ten v projednávané věci přezkoumával rozhodnutí rady žalovaného ze dne 29. 6. 2022, č. j. 09083-62/2009-ERU, kterým rada zamítla rozklad stěžovatele a potvrdila rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 10. 2021, č. j. 09083-57/2009-ERU, jímž byl určen okamžik, k němuž se zrušuje původního rozhodnutí. Předmětem žádného z těchto rozhodnutí však nebyla otázka, k jakému okamžiku měla nabýt účinnosti licence udělená výrokiem I. rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 10. 2020, č. j. 09083-31/2009-ERU. Námitky směřující proti názoru žalovaného, dle něhož nebylo možné udělit licenci zpětně, jsou tudíž nepřípustné. Sám stěžovatel dokonce uvádí, že s výrokiem I. rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 10. 2020, č. j. 09083-31/2009-ERU, souhlasil, a proto proti němu nepodal rozklad. Nemůže tedy zpětně v řízení týkajícím se jiné (byť související) otázky namítat, že žalovaný měl ve skutečnosti udělit licenci k nějakému dřívějšímu okamžiku.

[30] Přípustné však jsou námitky, které sice taktéž směřují proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 10. 2020, č. j. 09083-31/2009-ERU, resp. rozhodnutí rady ze dne 4. 5. 2021, č. j. 09083-40/2009-ERU, ovšem brojí proti možnosti stanovení časového účinku zrušení původního rozhodnutí samostatným výrokiem, resp. proti možnosti zrušení pouze tohoto výroku. Právě tyto otázky jsou totiž rozhodné pro posouzení, zda vůbec bylo možné znovu rozhodnout o tom, k jakému okamžiku bylo zrušeno původní rozhodnutí.

[31] Úvodem Nejvyšší správní soud podotýká, že stěžovatel (pravděpodobně vycházející z přesvědčení, že k účinku zrušení původního rozhodnutí musí vždy dojít ve stejném okamžiku jako k účinku nového rozhodnutí) směřuje pojmy „zrušení rozhodnutí“ a „určení, kdy nastávají účinky zrušení rozhodnutí“. Proto zdejší soud nejprve shrne nejdůležitější východiska relevantní právní úpravy.

[32] Podle § 102 odst. 9 správního řádu „[n]ovým rozhodnutím vydaným podle § 100 nebo § 101 písm. a) se původní rozhodnutí ruší; o tomto následku budou účastníci poučeni v písemném vyhotovení rozhodnutí; ustanovení § 99 platí obdobně. V ostatních případech nové rozhodnutí brání vykonatelnosti nebo jiným právním účinkům původního rozhodnutí; nejsou-li účinky nového rozhodnutí zřejmé z jeho obsahu, určí vliv na vykonatelnost nebo jiné právní účinky původního rozhodnutí správní orgán.“.

[33] Podle § 99 odst. 1 správního řádu „[ú]činky rozhodnutí v přezkumném řízení mohou nastat zpětně od právní moci nebo předběžné vykonatelnosti přezkoumávaného rozhodnutí anebo od právní moci nebo předběžné vykonatelnosti rozhodnutí v přezkumném řízení. V rozhodnutí, jímž se ruší nebo mění přezkoumávané rozhodnutí, které bylo vydáno v rozporu s právními předpisy, správní orgán s ohledem na obsah přezkoumávaného rozhodnutí určí, odkdy nastávají jeho účinky.“.

[34] Podle § 99 odst. 2 správního řádu, „[p]okud se ruší nebo mění rozhodnutí, jímž byla uložena povinnost, a neodůvodňují-li okolnosti případu jiné řešení, určí správní orgán, že účinky rozhodnutí v přezkumném řízení nastávají ode dne právní moci nebo předběžné vykonatelnosti přezkoumávaného rozhodnutí“.

[35] Podle § 99 odst. 3 správního řádu, „[p]okud se ruší nebo mění rozhodnutí, jímž bylo přiznáno právo, a neodůvodňují-li okolnosti případu jiné řešení, určí správní orgán, že účinky rozhodnutí v přezkumném řízení nastávají ode dne jeho právní moci nebo předběžné vykonatelnosti; bylo-li však přezkoumávané rozhodnutí vydáno na základě nesprávných či neúplných údajů uvedených žadatelem, určí správní orgán, že účinky rozhodnutí v přezkumném řízení nastávají ode dne právní moci nebo předběžné vykonatelnosti přezkoumávaného rozhodnutí“.

[36] Předně je vhodné poznamenat, že citovaná právní úprava velmi zdůrazňuje důležitost posouzení specifík konkrétního případu. Ukládá sice správním orgánům obecná pravidla pro určování časových účinků, ale vždy připouští i možnost řešení odlišného („*neodůvodňují-li okolnosti případu jiné řešení*“). Zároveň je třeba zdůraznit, že obnovené řízení se liší od řízení přezkumného (k němuž se vztahuje § 99 správního řádu, jehož „*obdobně*“ použití v obnoveném řízení stanoví § 102 odst. 9 správního řádu). V přezkumném řízení totiž správní orgán, nejsou-li dány důvody pro zastavení přezkumného řízení, dle § 97 odst. 3 správního řádu původní (přezkoumávané) rozhodnutí ruší (a případně věc vrací odvolacímu správnímu orgánu nebo správnímu orgánu prvního stupně) či mění. Výrok rozhodnutí vydaného v přezkumném řízení je tudíž přímo vztažen a je závislý na původním (přezkoumávaném) rozhodnutí. Naproti tomu v případě obnovy řízení rozhoduje správní orgán o původním předmětu řízení znovu, fakticky pokračuje v původním správním řízení, které tvoří s obnoveným řízením jeden celek (viz např. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 3. 2013, č. j. 1 As 21/2010-65, publ. pod č. 2838/2013 Sb. NSS). Nové rozhodnutí vydané v obnoveném řízení tedy má (na rozdíl od rozhodnutí vydaného v přezkumném řízení) zásadně dva účinky: prvním je založení, změna nebo zrušení práv ve věci samé a druhým zrušení původního rozhodnutí, které nové rozhodnutí nahrazuje. Zákon přitom nevyžaduje, aby oba tyto účinky nutně nastaly k jednomu okamžiku. Naopak, důraz na zohlednění individuálních okolností jednoznačně hovoří ve prospěch výkladu, že tyto účinky mohou nastat k různým okamžikům.

[37] Tento výklad již Nejvyšší správní soud implicitně potvrdil v rozsudku ze dne 19. 2. 2024, č. j. 4 As 39/2022-45. Tehdejší stěžovatelka sice výslovně nenamítala nemožnost stanovení různých časových účinků, v rámci vypořádání jejích námitek však Nejvyšší správní soud upozornil, že „*za dané situace není důvod chránit stěžovatelku před dopady jejího protiprávního jednání. Jedním z takových dopadů je i skutečnost, že žalovaný udělil stěžovatelce licenci s účinností až od právní moci svého rozhodnutí ze dne 30. 5. 2019. Rozhodnutí o licenci je totiž svou povahou rozhodnutím konstitutivním a licence nemůže být udělena zpětně, jak ostatně uvedl i Ústavní soud v nálezu FVE Mozolov. Žalovaný tak nebyl povinen zkoumat, k jakému okamžiku byla FVE zcela dokončena. Skutečnost, že stěžovatelka pozbyla právo vyrábět elektrickou energii na základě původní licence a nemá nárok na výkupní cenu elektrické energie od okamžiku, kdy byla FVE skutečně dokončena, jde rovněž výhradně k její tíži.*“.

[38] Nejvyšší správní soud tedy potvrdil možnost vzniku situace, kdy je původní rozhodnutí zrušeno *ex tunc*, avšak nové rozhodnutí o licenci je účinné až *ex nunc*. Nelze tedy přisvědčit argumentaci stěžovatele, že správní orgán nemůže v obnoveném řízení stanovit okamžik účinku zrušení původního rozhodnutí jinak než okamžik účinku nového rozhodnutí ve věci samé.

[39] Se stěžovatelem lze souhlasit v tom, že ve výroku nového rozhodnutí vydaného v obnoveném řízení není třeba uvádět, že se původní rozhodnutí ruší (k jeho zrušení dochází

pokračování

ze zákona). Pokud však dochází k určení časových účinků ve smyslu § 99 správního řádu, mělo by to být obsaženo právě ve výroku. I tato okolnost totiž zakládá, mění či ruší práva a povinnosti účastníků řízení ve smyslu § 67 odst. 1 správního řádu. To je zřejmé i z postupu stěžovatele v projednávané věci, který právě určení časových účinků jednoznačně napadá a vysvětluje nepříznivé důsledky, které pro něj z tohoto určení plynou. Formulace „o tomto následku budou účastníci poučeni“ se vztahuje pouze k informaci, že původní rozhodnutí se vydáním nového rozhodnutí ruší ze zákona, nikoli však k otázce, k jakému okamžiku tento účinek nového rozhodnutí nastává. Tomuto výkladu odpovídá i pojem „obdobně“, jehož důsledného použití se stěžovatel domáhá (v případě rozhodnutí vydaného v přezkumném řízení se určení časových účinků uvádí taktéž ve výroku rozhodnutí). Žalovaný tedy nepostupoval v rozporu se zákonem, když časové účinky zrušení původního rozhodnutí určil ve výroku II. svého rozhodnutí ze dne 15. 10. 2020, č. j. 09083-31/2009-ERU. Žalovaný mohl přesněji vyjádřit, že jde pouze o určení okamžiku účinku zrušení rozhodnutí, nikoli o zrušení rozhodnutí jako takové, ovšem v odůvodnění rozhodnutí ze dne 15. 10. 2020, č. j. 09083-31/2009-ERU, bylo jednoznačně uvedeno, že původní rozhodnutí se ruší ze zákona.

[40] Žalovaný argumentuje, že zrušením pouze výroku II. rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 10. 2020, č. j. 09083-31/2009-ERU, rada žalovaného šetřila práva stěžovatele, neboť tím potvrdila, že výrok I. o udělení licence, který stěžovatel nenapadl rozkladem, nabyl právní moci dříve (konkrétně již marným uplynutím lhůty pro podání rozkladu, tedy dne 10. 11. 2020, což odpovídá i doložce právní moci, kterou žalovaný na žádost stěžovatele na kopii daného rozhodnutí vyznačil dne 17. 5. 2021), než bude dokončeno posouzení, k jakému okamžiku má být účinné zrušení původního rozhodnutí. Stěžovatel tuto argumentaci považuje za účelovou a namítá, že pokud by měly žalovaný, resp. jeho rada, zájem na šetření jeho práv, měli rozhodovat ve lhůtách k tomu stanovených. K tomu Nejvyšší správní soud poznamenává, že samotné překročení lhůt pro vydání rozhodnutí nezpůsobuje nezákonnost rozhodnutí správního orgánu. Tato námitka představuje argumentační klam zvaný „falešná stopa“ či „úhybný manévr“ (anglicky „red herring“), který spočívá v tom, že mluvčí poukazuje na pochybení či problém, který nevyvrací argument, k němuž má na první pohled směřovat. Nejvyšší správní soud nerozporuje, že i dodržování zákonných lhůt pro rozhodování směřuje k šetření práv účastníků řízení, to ovšem nic nemění na tom, že postup rady žalovaného skutečně byl pro stěžovatele výhodný (přiznání práva výrokem I. rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 10. 2020, č. j. 09083-31/2009-ERU, nabylo právní moci, vzhledem k rozsahu rozkladu stěžovatele, dle § 82 odst. 3 ve spojení s § 152 odst. 5 správního řádu již dne 10. 11. 2020 a rada žalovaného to ve svém následném rozhodnutí ze dne 4. 5. 2021, č. j. 09083-40/2009-ERU, respektovala). Stěžovatel se tedy mylí, pokud se domnívá, že výrok I. rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 10. 2020, č. j. 09083-31/2009-ERU, byl v době rozhodování rady o jeho prvním rozkladu nepravomocný. Naopak, jak již bylo vysvětleno, licence na budoucí výrobu v dané elektrárně mu v tu dobu již byla udělena pravomocně, rada žalovaného ve smyslu § 2 odst. 3 a § 102 odst. 7 správního řádu šetřila tato práva, která stěžovatel tentokrát již nabyt v dobré víře.

[41] Zbývá tedy posoudit námitku, zda stěžovatel skutečně spadl do „třetí skupiny“ podle nálezů Ústavního soudu ze dne 30. 5. 2018, sp. zn. I. ÚS 946/16. Stěžovatel sice v žalobě neargumentoval, že by měl být zařazen do jiné skupiny, tvrdil však, že se na projednávanou věc tento náález vůbec neuplatní. Jelikož krajský soud byl jiného názoru a posouzení jeho

zařazení dle nálezu Ústavního soudu ze dne 30. 5. 2018, sp. zn. I. ÚS 946/16, přezkoumal, kasační námitka proti těmto úvahám krajského soudu je přípustná.

[42] V nálezu ze dne 30. 5. 2018, sp. zn. I. ÚS 946/16 (týkajícím se FVE Mozolov), Ústavní soud definoval tři kategorie případů podle míry zavinění nezákonnosti správních rozhodnutí. Zařazení případu do kategorií pak má vliv na míru ochrany osob oprávněných z nezákonného rozhodnutí. První skupinu představují případy, kdy byla nezákonnost způsobena výlučně pochybením na straně orgánu veřejné moci. V těchto případech je dána dobrá víra jednotlivce ve správnost a zákonnost rozhodnutí, pročez je třeba minimalizovat dopady zrušení nezákonného rozhodnutí do jeho sféry. Do druhé skupiny se řadí případy, v nichž byla nezákonnost způsobena oběma stranami. Jde o pochybení orgánu veřejné moci, o němž osoba oprávněná z nezákonného rozhodnutí musela vědět a neupozornila na ně správní orgán. Ústavní soud konstatoval, že v těchto případech není dána dobrá víra ve správnost takového rozhodnutí, to však nevylučuje důvěru v jeho zákonnost a neměnnost (zejména s ohledem na plynutí času a případný rozvoj navazujících právních vztahů). Negativní dopady zrušení nezákonného rozhodnutí mají být v těchto případech zmírněny. Do třetí skupiny pak Ústavní soud zařadil situace, kdy byla nezákonnost způsobena především či výlučně ze strany oprávněného z nezákonného správního rozhodnutí. Ústavní soud konkrétně upřesnil: *„Půjde zejména o situace, v nichž oprávněný orgány veřejné moci úmyslně uvedl v omyl uvedením nepravdivých skutečností, předložením nepravdivých podkladů, případně dosáhl příznivého rozhodnutí jiným protiprávním způsobem (např. jednáním majícím znaky trestného činu).“* V těchto případech není dána ani dobrá víra, ani důvěra v jeho zákonnost a neměnnost. Osobu oprávněnou z takového rozhodnutí zpravidla není namístě chránit před dopady jejího protiprávního jednání. Nejvyšší správní soud přitom souhlasí s krajským soudem, že toto rozlišení je relevantní nejen pro rozhodování správních soudů o žalobách podaných k ochraně veřejného zájmu dle § 66 odst. 2 s. ř. s. nejvyšším státním zástupcem, ale i v případě rozhodování správního orgánu v obnoveném správním řízení.

[43] Stěžovatel je toho názoru, že i žalovaný při udělování licence v roce 2009 pochybil, když neodhalil, že nedokončenost elektrárny Čekanice vyplývala i z předloženého rozhodnutí stavebního úřadu o povolení předčasného užívání stavby. To mělo vyplývat z usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 8. 2018, sp. zn. 7 Tdo 753/2018. K tomu Nejvyšší správní soud poznamenává, že předběžné otázky, s výjimkou otázek týkajících se osobního stavu, posuzuje trestní soud, resp. i kterýkoli jiný orgán činný v trestním řízení, samostatně, není-li o takové otázce vydáno pravomocné rozhodnutí soudu nebo jiného státního orgánu (§ 9 trestního řádu). Pokud však jde o otázku viny obviněného, pak trestní soud není vázán ani rozhodnutím jiného orgánu, které by takovou otázku řešilo. Jak zároveň uvádí odborná literatura, *„[ú]činky vyřešení předběžné otázky zůstávají omezeny pouze na tu věc, ve které k němu došlo“* (ŠÁMAL, P. § 9 [Posuzování předběžných otázek]. In: ŠÁMAL, P. a kol. Trestní řád. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 172.). Závěr o tom, že z rozhodnutí stavebního úřadu o povolení předčasného užívání stavby elektrárny mohla oprávněná úřední osoba již při posuzování žádosti v roce 2009 zjistit, že elektrárna Čekanice není dokončena, se tedy vztahuje pouze na trestní řízení proti úřední osobě žalovaného, která byla obviněna (a následně zproštěna obvinění) z trestného činu zneužití pravomoci úřední osoby, jenž měl spočívat v tom, že v roce 2011 nenařídila obnovu řízení.

[44] Pro projednávanou věc je naopak podstatný a podle § 52 odst. 2 s. ř. s. závazný rozsudek Vrchního soudu v Olomouci ze dne 1. 9. 2020, č. j. 4 To 68/2019-4655, jímž byl

pokračování

pouze v rozsahu výroku o trestu změněn rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 28. 8. 2018, č. j. 52 T 13/2017-4359. Posledně jmenovaným rozsudkem byli bývalí jednatele stěžovatele uznáni vinnými z trestného činu podvodu spočívajícího právě v tom, že v řízení před žalovaným v roce 2009 vědomě předložili nepravdivé informace a dosáhli tak toho, že žalovaný v rozporu se zákonem udělil stěžovateli licenci na FVE Čekanice. Jak přitom uvádí i Ústavní soud, právě dosažení nezákonného rozhodnutí trestným činem jednoznačně odůvodňuje zařazení případu do třetí skupiny podle nálezu ze dne 30. 5. 2018, sp. zn. I. ÚS 946/16. Nejvyšší správní soud k tomu dodává, že si lze jen stěží představit situaci, kdy by stěžovateli svědčila dobrá víra, přestože jeho tehdejší jednatele byli odsouzeni za úmyslný trestný čin, který k vydání nezákonného rozhodnutí vedl. Nad rámec nutného odůvodnění Nejvyšší správní soud poznamenává, že dovolání bývalých jednatelů stěžovatele Nejvyšší soud odmítl pro zjevnou neopodstatněnost usnesením ze dne 27. 10. 2021, č. j. 6 Tdo 106/2021-4968. Následně podané ústavní stížnosti odmítl Ústavní soud usneseními ze dne 19. 4. 2022, sp. zn. IV. ÚS 617/22, a ze dne 26. 4. 2022, sp. zn. I. ÚS 616/22, rovněž pro zjevnou neopodstatněnost.

[45] Ani s námitkou nesprávného zařazení stěžovatele do skupiny dle nálezu Ústavního soudu ze dne 30. 5. 2018, sp. zn. I. ÚS 946/16, se tedy Nejvyšší správní soud neztotožnil.

[46] Stěžovatel rovněž tvrdil, že ve skutečnosti k žádnému obohacení nedošlo, neboť vrátil rozdíl mezi podporou pro výroby uvedené do provozu v letech 2009 a 2010 a nárokoval pouze podporu určenou pro výroby uvedené do provozu v roce 2010. K tomu Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že právě úplné pozbytí licence, která byla získána nezákonným rozhodnutím (tedy úplná ztráta nároku na podporu), je přirozeným důsledkem, s nímž Ústavní soud zařazení případu do třetí skupiny spojuje. Rozhodnutím, které k takovému důsledku vedlo, tedy žalovaný postupoval plně v souladu se závěry Ústavního soudu obsaženými v nálezu ze dne 30. 5. 2018, sp. zn. I. ÚS 946/16. V situaci, kdy nezákonné rozhodnutí bylo vydáno v přímém důsledku trestného činu oprávněného z tohoto rozhodnutí (resp. jeho jednatelů), nemůže být účelem obnoveného řízení pouhá validace původně nezákonného stavu, ale naopak odstranění nezákonného rozhodnutí se vším všudy (tedy včetně případných oprávnění, na něž by měl účastník řízení nárok, pokud by trestný čin nespáchal). Důsledky takové situace plně nese osoba, která měla z trestného činu prospěch. Pokud by tento soud připustil, že by mělo dojít pouze k „opravě“ rozhodnutí tak, jak by bylo bývalo vydáno, kdyby k trestnému činu nedošlo, úplně by smazal veškeré rozdíly mezi adresáty nezákonných rozhodnutí, kteří byli v dobré víře, a těmi, kteří v dobré víře nebyli.

IV.

Závěr a náklady řízení

[47] Nejvyšší správní soud neshledal kasační stížnost důvodnou, a proto ji v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

[48] O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalovaný měl ve věci úspěch, náleželo by mu tedy vůči neúspěšnému stěžovateli právo na náhradu nákladů, které v řízení důvodně vynaložil. Žalovanému však v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec běžné administrativní činnosti nevznikly, proto mu soud jejich náhradu nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 12. září 2025

JUDr. Jakub Camrda
předseda senátu